

INFORMACJA

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA KROSNA za lata 2021 – 2022

Krosno, kwiecień 2023 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Krosna został uchwalony przez Radę Miasta Krosna uchwałą Nr XIX/308/07 z dnia 28 grudnia 2007 r., a następnie został poddany aktualizacji uchwałą Nr LIII/1496/22 z dnia 25 listopada 2022 r. Opracowanie aktualizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Krosna zostało zlecone pani Judycie Nawrot-Bukowiec prowadzącą działalność gospodarczą pn. Relikt Pracownia Archeologiczna. Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami celem Gminy wynikającym z realizacji Gminnego Programu jest:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.
2. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

W ciągu ostatnich dwóch lat, dzięki realizacji poszczególnych założeń wynikających z Programu, obserwuje się poprawę stanu zarówno technicznego jak i samej estetyki zabytków Miasta Krosna. Cele i zadania jakie stawia przed nami Program w dużym stopniu udało się zrealizować w sposób widoczny, co można zauważyć w zmieniającym się krajobrazie miasta.

PROJETY I REALIZACJE

Zgodnie z założeniami *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Krosna* w latach 2021 i 2022 zrealizowano następujący zakres zadań wynikający z zapisów dokumentu:

Rok 2021:

1. Prowadzono stały monitoring stanu zachowania obiektów znajdujących się na liście Gminnej Ewidencji Zabytków.
2. Nastąpiła poprawa estetyki przestrzeni miejskiej poprzez stałe monitorowanie oraz wydawanie decyzji konserwatorskich dotyczących zgody na umieszczanie na zabytku reklam i urządzeń technicznych.
3. Miejski Konserwator Zabytków został nagrodzony przez Narodowy Instytut Dziedzictwa nagrodą za najlepszy Park Kulturowy w kraju. Dzięki temu w Krośnie zrealizowano film instruktażowy dotyczący zasad tworzenia Parków kulturowych oraz zarządzania tego typu przestrzenią. Ponadto promowano zabytki naszego miasta w mediach ogólnopolskich.
4. Prowadzono prace związane z promocją zabytków Krosna poprzez lokalne i ogólnopolskie media oraz udział w konferencjach, sesjach konserwatorskich i szkoleniach. W ramach zadań promocyjnych wydana została książeczka dla dzieci „Zagadkowe Krosno”, która poprzez różnego rodzaju rebusy i zagadki przybliżyła najmłodszym historię miasta i jego zabytków.
5. Przyznano dotacje na prace przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, które otrzymało czternaście podmiotów. W ramach przyznanych środków finansowych wyremontowane zostały cenne pod względem architektonicznym obiekty. Łączna kwota przyznanych dofinansowań wyniosła 165 200,00 zł.

Obiekty poddane ww. pracom to: Muzeum Rzemiosła w Krośnie przy ul. J. Piłsudskiego 19; Krośnińska Biblioteka Publiczna przy ul. Ordynackiej 8; willa przy ul. Lwowskiej 1; willa przy ul. Nadbrzeżnej 2; kamienica przy ul. Blich 3; kamienica przy ul. Franciszkańskiej 3, kamienica przy ul. J. Piłsudskiego 1, budynek przy ul. Podwale 6; kamienica przy ul. Rynek 13; kamienica przy ul. Rynek 11,

budynek przy ul. Wojska Polskiego 8; kamienica przy ul. Rynek 7; willa przy ul. Walslebena 5; mur przy Kościele Farnym przy ul. J. Piłsudskiego 5.

6. Przeprowadzono prace konserwatorskie i restauratorskie zabytkowych nagrobków na Starym Cmentarzu w Krośnie na kwotę 81 000,00 zł.
7. Przeprowadzono szereg badań konserwatorskich przy zabytkach mających na celu określenie stanu zachowania i podjęcia decyzji związanych z postępowaniem w zakresie prowadzenia prac ratowniczych, np. mur klasztorny przy ul. Fortecznej, badania mikrobiologiczne w kryptach kaplicy Oświęcimiów, badania architektoniczno-konserwatorskie kaplicy św. Anny w kościele Farnym, badania zawilgoceń oraz stanu zachowania zabytkowych napisów w piwnicach dawnej katowni SB przy ul. Portiusa, badania techniczne zachowania dzwonów w Wieży Farnej.
8. Promowano historię niematerialną Krosna poprzez organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu, m.in przy ul. J. Piłsudskiego udostępniona została wystawa plenerowa przedstawiająca Krosno i jego mieszkańców przed wojną oraz w trakcie okupacji hitlerowskiej.
9. Promowano historię niematerialną Krosna poprzez realizację działań promocyjnych w mediach ogólnopolskich z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków.
10. Zwiększono atrakcyjność Starego Miasta poprzez zakup i montaż 5 leżaków wypoczynkowych na płycie Rynku.
11. Zrewitalizowano zdegradowane obszary miasta poprzez prowadzenie prac remontowych i konserwatorskich w przestrzeniach objętych ochroną konserwatorską poprzez bieżącą naprawę fragmentów ogrodzenia na Starym Cmentarzu w Krośnie przy ul. Krakowskiej.
12. Wykonano prace remontowe szklanych rzeźb: "Trzy Przędki"- zlokalizowanej na Rondzie Niezapominajki i "Szklana Rzeka" – zlokalizowanej na ul. Rynek i ul. Legionów w Krośnie.
13. Promowano zabytki i atrakcje turystyczne Krosna poprzez zmodernizowanie Punktu Informacji Kulturalno – Turystycznej. PIKT przeniesiono do nowej lokalizacji przy ul. Blich 1, rozbudowano ofertę sprzedażową.

Rok 2022:

1. Organizowano uroczystości oraz imprezy miejskie – Gmina Miasto Krosno brała udział w upamiętnianiu i utrwalaniu w pamięci mieszkańców ważnych wydarzeń

historycznych, wybitnych postaci związanych z regionem itp. poprzez działalność wydawniczą, prowadzenie przez miejskie instytucje kultury cyklicznych wystaw, imprez i festiwali promujących dziedzictwo kulturowe tj.: Międzynarodowe Biennale Artystycznej Tkaniny Lnianej „Z krosna do Krosna”, Karpackie Klimaty, zorganizowanie wystawy poświęconej znanej krośnieńskiej postaci – Janowi Szczepanikowi.

2. Rok 2022 był ustanowiony przez Sejm RP rokiem Ignacego Łukasiewicza. W związku z tym w mieście odbyło się wiele wydarzeń promujących historię działalności tej wybitnej postaci.
3. Przez cały rok organizowano wiele wydarzeń związanych ze 150. rocznicą urodzin Jana Szczepanika, których koordynatorem był Dyrektor Muzeum Rzemiosła w Krośnie - Miejski Konserwator Zabytków. Wydarzenia miały charakter ponadlokalny co przyczyniło się do promocji dziedzictwa kulturowego naszego miasta. W ramach zrealizowanych działań mających na celu utrwalenie pamięci o tej wybitnej postaci zrekonstruowano kamizelkę kulochronną, kamerę, telektroskop, zorganizowano sesję naukową, stworzono trzy filmy oraz wystawę upamiętniającą Szczepanika. Efektem tych działań jest promocja dziedzictwa kulturowego naszego miasta poprzez prezentację naszych działań w ramach ogólnopolskiego projektu „Iskry Niepodległej”, gdzie za pomocą mobilnego muzeum prezentowany jest efekt naszej pracy na terenie całego kraju.
4. Prowadzono działania nad opracowaniem Uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania na terenie Gminy Miasto Krosno obiektów małej architektury, tablic reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz materiałów budowlanych z jakich mogą być wykonane.
5. Przeprowadzono remont zabytkowego mostu kamiennego nad rzeką Badoń przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Krośnie, którego stan był na tyle poważny, że groził katastrofą budowlaną.
6. Przyznano dotacje na prace przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, które otrzymało czternaście podmiotów. W ramach przyznanych środków finansowych wyremontowane zostały cenne pod względem architektonicznym obiekty. Łączna kwota przyznanych dofinansowań wyniosła 172 000,00 zł.

Obiekty poddane ww. pracom to: Kościół Farny przy ul. J. Piłsudskiego 5; dom przy ul. Lewakowskiego 24; dom przy ul. Kapucyńskiej 5; kamienica przy ul. Franciszkańskiej 9; kamienica przy ul. Rynek 11; Budynek przy ul. Podwałe 6;

kamienica przy ul. Ordynackiej 1; kamienica przy ul. Rynek 15, kamienica przy ul. Rynek 25, kamienica przy ul. Kazimierza Wielkiego 2; kamienica przy ul. Rynek 13; kamienica przy ul. Staszica 23; kamienica przy ul. J. Piłsudskiego 1; kamienica przy ul. J. Piłsudskiego 10.

7. Przeprowadzono szereg badań konserwatorskich przy zabytkach mających na celu określenie stanu zachowania i podjęcia decyzji związanych z postępowaniem w zakresie prowadzenia prac ratowniczych (np. badania konstrukcyjne i geotechniczne Klasztoru OO. Franciszkanów, badania stratygraficzne tynków kamienic poddawanych pracom konserwatorskim z dotacji miejskich, badania architektoniczno-konserwatorskie piwnic przy Rynek 6).
8. Rozpoczęto prace koncepcyjne nad wykonaniem nasadzeń drzew do gruntu na obszarze Rynku wraz z wykonaniem podziemnego systemu nawodnienia oraz montażem zbiorników retencyjnych na wodę deszczową.
9. Wykonano dokumentację projektową i techniczną dla 10 nagrobków ze Starego Cmentarza, a następnie przeprowadzono prace konserwatorskie przy tych obiektach na kwotę 49 700,00 zł.
10. Wykonano prace ratownicze i konserwatorskie zdewastowanej kapliczki przy ul. gen. Stanisława Maczka w Krośnie.
11. Pracom remontowym poddano elewacje boczne kamienic przy ul. J. Piłsudskiego 18 i J. Piłsudskiego 25 (prace przygotowawcze pod wykonanie murali).
12. Wykonano dwa murale na elewacjach kamienic znajdujących się na obszarze Zespołu Staromiejskiego w Krośnie. Mural przedstawiający postać Ignacego Łukasiewicza na ścianie kamienicy przy ul. J. Piłsudskiego 25 oraz mural poświęcony Janowi Szczepanikowi na elewacji kamienicy przy ul. J. Piłsudskiego 18.
13. Promowano historię niematerialną Krosna poprzez organizację obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu - w Muzeum Rzemiosła w Krośnie została zorganizowana wystawa czasowa pn. „Dziewczyna z pamiętnika. W poszukiwaniu Rywki z łódzkiego getta” ze zbiorów Żydowskiego Muzeum Galicja w Krakowie.
14. Zwiększono atrakcyjność Starego Miasta poprzez zakup i montaż 2 leżaków wypoczynkowych na płycie Rynku.
15. Zlecono wykonanie projektu iluminacji zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie Zespołu Staromiejskiego.

16. Promowano zabytki miasta poprzez sprzedaż w Punkcie Informacji Kulturalno-Turystycznej gadżetów z wizerunkami zabytków miasta tj. puzzle, skarpety czy magnesy.
17. Wykonano prace remontowe nawierzchni granitowej przy ul. J. Piłsudskiego.
18. Wystąpiono z dwudziestodwoma wnioskami o dofinansowanie prac przy zabytkach oraz związanych z promocją dziedzictwa kulturowego naszego miasta z czego osiemnaście otrzymało dofinansowanie na kwotę 200 000,00 zł.

Przedstawiony zakres działań wykazuje duże zaangażowanie wszystkich podmiotów w realizację założonych w *Programie* zadań. Prace konserwatorskie i restauratorskie prowadzone na obszarze Zespołu Staromiejskiego stanowią priorytet mający na celu poprawę stanu zachowania substancji zabytkowej, cennych dla miasta obiektów oraz podkreślenie walorów historycznych i artystycznych, a co z tym się wiąże i estetycznych najstarszej części miasta.

Dokumentacja fotograficzna wybranych działań

1. Wybrane nagrobki ze Starego Cmentarza poddane pracom konserwatorskim

Fot. 1. Zdjęcia przed pracami konserwatorskim

Fot. 2. Zdjęcia po przeprowadzeniu prac remontowo konserwatorskich

2. Nowy Punkt Informacji Kulturalno - Turystycznej przy ul. Blich 1

Foto. 3. Punkt Informacji Kulturalno-Turystycznej promujący Krosno

3. Promocja

Fot. 4. Publikacja promująca zabytki i historię Krosna

Fot. 5. Produkty związane z promocją Krosna

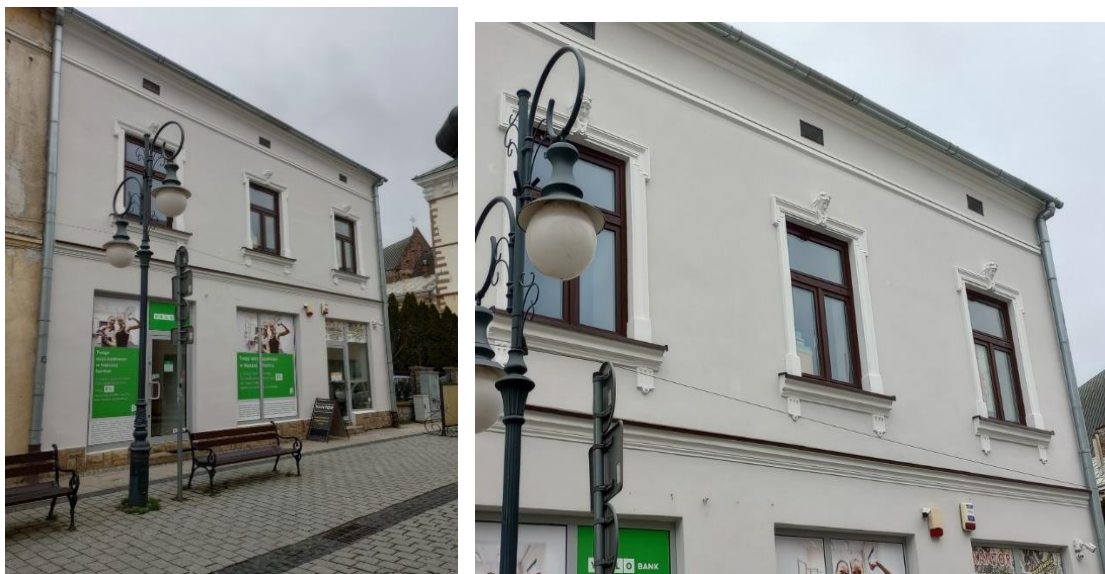
4. Wybrane obiekty wyremontowane ze środków pochodzących z dotacji na prace przy zabytkach

Fot. 6. i 7. Kamienica przy ul. Franciszkańskiej 1

Fot. 8. i 9. Kamienica przy Rynek 25

Fot. 10. i 11. Kamienica przy ul. J. Piłsudskiego 1

5. Zabytkowy most nad rzeką Badoń przed i po remoncie

Fot. 12. i 13. Most nad potokiem Badoń

6. Imprezy w mieście – Karpackie Klimaty i Biennale

Fot. 14. i 15. Imprezy miejskie promujące kulturę i sztukę

7. Reklamy

Fot. 16. Reklama przed zmianą

Fot. 17. Reklama po zmianie

Nowo powstające reklamy:

Fot. 18. Kamienica przy Rynek 20

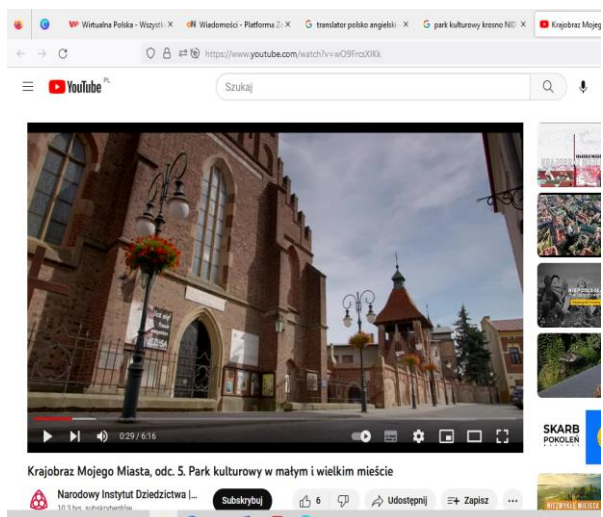
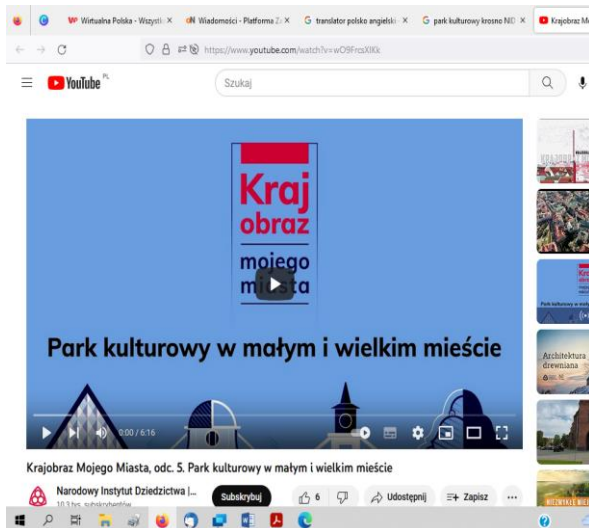
Fot. 19. Kamienica przy ul. Staszica 4

8. Murale przy ul. Józefa Piłsudskiego

Fot. 20. Murale na ulicy Józefa Piłsudskiego

9. Film instruktażowy dotyczący tworzenia i zarządzania Parkiem Kulturowym

10. Projekt Iluminacji

Plac Portiusa

Stan aktualny

Iluminacja – próby 03.09.2020